

Συμπληρώθηκαν φέτος 2.500 χρόνια από τη μάχη του Μαραθώνα, μία μάχη που έμελλε να αλλάξει το μέλλον του πλανήτη. Εκατό περίπου γενιές πριν από εμάς οι Αθηναίοι κι οι Πλαταιείς πρόγονοί μας αντιστάθηκαν εξ ονόματι όλων των Ελλήνων στην παντοδύναμη τότε περσική αυτοκρατορία και κατήγαγαν μία περίλαμπρη νίκη. Στον Μαραθώνα έμεινε άσβεστη η φλόγα της ελευθερίας κι άναψε η σπιθαμή για την πνευματική ανάταση του χρυσού αιώνα του Περικλή.

Στη μάχη του 490 π.Χ. δεν συγκρούστηκαν μόνο δύο στρατοί αλλά και δύο διαφορετικοί κόσμοι. Ήταν η μάχη της ελευθερίας κατά της τυραννίας. Του πνεύματος, της δημοκρατίας και του ορθολογισμού κατά του υλισμού, του δεσποτισμού και της θεοκρατίας. Εικοσιπέντε αιώνες μετά οφείλουμε να θυμόμαστε. Και να δίνουμε τον ίδιο αγώνα, αφού πάντα παραμονεύουν «Δαρειοί», έτοιμοι να εκστρατεύσουν και να κυριεύσουν τις ελευθερίες μας.

«Η ζωή είναι μία μάχη της μνήμης με τη λήθη» είπε κάποτε ο Μίλαν Κούντερα. Σήμερα, τασσόμαστε με την πλευρά της μνήμης. Και 2.500 χιλιάδες χρόνια μετά τη μάχη του Μαραθώνα θυμόμαστε και αποτιού-

ΚοσμοΠΟΛΙΤΙΚΑ

Του Παναγιώτη Νικολάου

με φόρο τιμής στους 192 Έλληνες πολεμιστές που (όπως αναφέρει ο Ηρόδοτος) κάθηκαν στον αγώνα για την ελευθερία. Θυμόμαστε και τιμούμε τους 10.000 Αθηναίους και 1.000 Πλαταιείς πολεμιστές που ύψωσαν το ανάστημά τους και τα όπλα τους κόντρα στον Δαρείο και την τεράστια τότε περσική αυτοκρατορία και κράτησαν ελεύθερη την Ελλάδα. Κράτησαν την Ευρώπη μακριά από τα κατακτητικά σχέδια των Περσών κι έδειξαν στον κόσμο πως η θέληση για ελευθερία υπερνικά κάθε δυσκολία, όσο μεγάλη κι αν είναι.

Στην «Γέννηση της τραγωδίας» ο Γερμανός φιλόσοφος Φρίντριχ Νίτσε αναρωτιέται πως μπόρεσαν οι Αθηναίοι της εποχής του Περικλή να φτάσουν στο μέγιστο πνευματικό κάλλος που όλοι γνωρίζουμε και συμπεραίνει πως αυτό έγινε γιατί προηγήθηκαν οι Μηδικοί πόλεμοι. Μετά την φρίκη ήλθε το όνειρο. Από αυτήν την άποψη ο ελληνικός

πολιτισμός κι ο κόσμος ολόκληρος χρωστούν πολλά στους Πέρσες. Όπως χρωστάει κι η Δημοκρατία στην Αθήνα και στη μάχη του Μαραθώνα. Όπως χρωστάει κι η Ελλάδα στον Δαρείο, αφού η απειλή του συνένωσε τους Έλληνες. Το χαρμόσυνο νέο «νενικήκαμεν», είτε το είπε ο Φειδιππίδης είτε κάποιος άλλος, σκέπασε ολόκληρο τον ελληνικό ουρανό και σηματοδότησε την ασίγηστη επιθυμία του Έλληνα να ζήσει ελεύθερος ανά τους αιώνες.

Στη μάχη του Μαραθώνα συγκρούστηκαν δύο διαφορετικοί κόσμοι. Στον Μαραθώνα δεν νίκησαν απλά οι Αθηναίοι κι οι Πλαταιείς, αλλά η ισονομία, η δημοκρατία, η ελευθερία, η θέληση του Έλληνα να ζήσει, να δημιουργήσει και να πεθάνει ελεύθερος. Γι' αυτό και παραμένει στις μνήμες μας παρά τα 2.500 χρόνια που πέρασαν. Και γι' αυτό μετά από άλλα 2.500 χρόνια κάποιος άλλος θα είναι στη θέση μας και θα την τιμούν.

Σήμερα, το μήνυμα της μάχης του Μαραθώνα είναι ζωντανό κι επίκαιρο όσο ποτέ. Οι κοινωνίες κι η ανθρωπότητα βουλιάζουν στην απολυταρχική ολιγαρχία του κεφαλαίου, της ψευδεπίγραφης δημοκρατίας, του υλισμού, του εξαναγκασμού του πνεύματος και της ανελευθερίας, όμως οι πατροπαράδοτες αξίες στέκονται εμπρός τους αποφασιστικά. Η θέληση για ελευθερία, δημοκρατία, ορθολογισμό κι αποτίναξη των συγκεντρωτικών μηχανισμών εξαναγκασμού, δεσποτισμού και θεοκρατίας, η δίψα του ανθρώπου να ζήσει και να δημιουργήσει ελεύθερος υψώνονται με θάρρος μπροστά στα γρανάζια του γιγαντιαίου μηχανισμού αλλοτρίωσης. Ο Μαραθώνας μας καλεί.

Με αφορμή την σπουδαία επέτειο της συμπλήρωσης των 2.500 χρόνων από τη μάχη του Μαραθώνα ο «ΚΟΣΜΟΣ» τιμά σήμερα με αυτό το οχτασέλιδο αφιέρωμα την μνήμη των 192 πεσόντων Ελλήνων πολεμιστών της ελευθερίας κι όλων όσων αγωνίσθηκαν στο πέρασμα των αιώνων για τα ιερά και όσια της ελληνικής φυλής, την ελευθερία, το πνεύμα, το φως...

Υ.Γ. Έως την ημέρα που κάποιος άλλος νέος θα αναγγείλει πως «νενικήκαμεν»!

Μαραθώνας:

Ιστορία 2.500 ετών

Η πρώτη εικόνα που βλέπει κάποιος μπαίνοντας στην κομμόπολη δεν μαρτυρά τη μακρά ιστορία του Μαραθώνα. Τα λιγούστια πέτρινα σπίτια που έχουν απομείνει διηγούνται τη νεότερη ιστορία του, την ανάπτυξη και την ευημερία που γνώρισε ο τόπος.

Ο τύμβος και η πεδιάδα του Μαραθώνα, όπου έγινε η ιστορική μάχη του 490 π.Χ. Ο γόνιμος κάμπος του Μαραθώνα έπαιξε σημαντικό ρόλο στην κατοίκηση και ανάπτυξη της περιοχής και ήταν γνωστός από την αρχαιότητα, τότε που η αρχαία πόλη του Μαραθώνα, η Τρικόρυθος, η Οινόη και η Προβάλινθος, αποτελούσαν την Τετράπολη των Αθηνών. Κατά την ύστερη βυζαντινή περίοδο και μέχρι τα τέλη του 18ου αιώνα η περιοχή γνώρισε την εγκατάλειψη και χρησιμοποιήθηκε σαν βοσκοτόπι από νομάδες Αρβανιτών κτηνοτρόφων, οι οποίοι αργότερα εποίκισαν ολόκληρη την Ανατολι-

κή Αττική (και τον Μαραθώνα) στα τέλη του 13ου αιώνα. Το πρωτοελλαδικό νεκροταφείο στη θέση Τσέπι, χρονολογείται μεταξύ 3200 και 2000 π.Χ. Σ' αυτούς προστέθηκαν μέτοικοι που εργάστηκαν στα μεταλλεία σιδήρου του Γραμματικού, αγρότες από τη Θεσσαλία, πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία και Σαρακατσάνοι, δημιουργώντας ένα πολιτιστικό και πολιτισμικό μωσαϊκό. Εκτός από τον Μαραθώνα δημιουργήθηκαν και αρκετοί άλλοι οικισμοί, οι κάτοικοι των οποίων καλλιεργούσαν στον κάμπο ελιές, αμπέλια, σιτηρά, καθώς και πολλά κηπευτικά, όπως την περίφημη ντομάτα Μαραθώνος, ενώ η έλευση των προσφύγων εμπλούτισε τις καλλιέργειες με ρύζι, καπνό και βαμβάκι.

Παράλληλα, αναπτύχθηκε σημαντικά και η κτηνοτροφία στις πλαγιές των λόφων γύρω από τον Μαραθώνα -και μάλιστα διατηρήθηκε μέχρι την πρόσφατη ιστορία της περιοχής. Ενδεικτι-

κό είναι το γεγονός πως στα τέλη της δεκαετίας του 1960 υπήρχαν δύο τυροκομεία που διαχειριζόνταν 8 τόνους γάλα καθημερινά.

Ο Μαραθώνας είναι γνωστός στα πέρατα της γης για τη μάχη που έγινε εδώ το 490 π.Χ. μεταξύ Ελλήνων και Περσών, αλλά και για τον μαραθώνιο δρόμο, που έδωσε το όνομα σε χιλιάδες αγώνες αντοχής ανά τον κόσμο. Ιδιαίτερα δημοφιλής είναι και στους κατοίκους της Αθήνας, καθώς είναι ιδανικός προορισμός για εξορμήσεις όλες τις εποχές του χρόνου και συνδυάζει ιδανικά βουνό και θάλασσα.

Η συμπλήρωση 2.500 χρόνων από τη Μάχη του Μαραθώνα και οι εκδηλώσεις που διοργανώνονται για τον εορτασμό τους αναμένεται να προσελκύσουν χιλιάδες επισκεπτών, οπότε μη χάσετε την ευκαιρία να τις παρακολουθήσετε, συνδυάζοντάς τες με τη γνωριμία ενός από τους πιο ιστορικούς τόπους της Ελλάδας.

Οι Μαραθωνομάχοι του Ι. Θ. Κακριδή

Τη νίκη των Αθηναίων στον Μαραθώνα ύμνησε ο Σιμωνίδης ο Κείος κι έδειξε τη μεγάλη σημασία της στο επίγραμμα:

*Ελλήνων προμαχούντες Αθηναίοι
Μαραθώνι
χρυσόφρον Μήδων
εστόρεσαν δύναμιν.*

(Οι Αθηναίοι, δίνοντας μάχη για όλο τον ελληνικό κόσμο στον Μαραθώνα, διέλυσαν τη δύναμη των χρυσοντυμένων Περσών).

Ο Ι.Θ. Κακριδής αναλύει το ποίημα αυτό στο άρθρο του «Οι Μαραθωνομάχοι»: «Ένας Ινδός, που πίστευε πως η σωτηρία του κόσμου βρίσκεται στην επικράτηση του Ανατολικού πολιτισμού πάνω στον Δυτικό, έγραψε κάποτε πως η πρόοδος της ανθρωπότητας ανακόπηκε τρεις φορές μέσα στους αιώνες: στα 490 π.Χ., όταν οι Αθηναίοι νίκησαν τους Πέρσες στο Μαραθώνα, στα 732 μ.Χ., όταν οι Άραβες, που προχωρούσαν από την Ισπανία για να κατακτήσουν την Ευρώπη όλη, νικήθηκαν από το βασιλιά των Φράγκων Κάρολο Μαρτέλλο κοντά στο Πουατιέ στα 1529, τέλος, όταν ο Τούρκος σουλτάνος Σουλεϊμάν ο Μεγαλόπρεπής δεν κατόρθωσε να κυριεύσει τη Βιέννη.

Η γνώμη του Ινδού για την υπεροχή του ασιατικού πολιτισμού μας αφήνει αδιάφορους. Αξία έχει μόνο η πιστοποίηση πως η μάχη του Μαραθώνα σημειώνει έναν σταθμό από τους πιο μεγάλους στην εξέλιξη της ανθρωπίνης ιστορίας. Και αν παραμερίσουμε τους -ελάχιστους άλλωστε- παραδοξολόγους, που δε λείπουν ποτέ, δεν υπάρχει, όσο ξέρω, κανένας ιστορικός που ν' αμφισβητεί τη σημασία της νίκης των Αθηναίων στα 490».